

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —
Nagykikindán,
Milenkovits S. könyvnyomdája, Kastory-féle ház.

EGYESÜLT
„KIKINDAI KÖZLÖNY és FELSŐ TORONTÁL”
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:
Póstán küldve vagy házhoz hordva: Egész évre 14
kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egyes szám ára 12 fillér.

Vásároljunk csak hazai iparterméket! Azt a kereskedőt, aki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk! Azon kereskedő hirdetéseit, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron közöljük.

A póttartalékosok behívása.

A nyomor és a szenvedés megkezdődött. Csak hogy sem a nyomor, sem a szenvedés nem azokat sújtja, akik azt könnyen elviselnék, vagyis a vagyonosabb és középosztályt, hanem azokat, akiknek ebből már régóta kijut, s akiket úgy is mindig kísér, s akiknek állandó osztályrésze: a szegény népe.

Tavasztól tél utóig mindig ott setenkedik a házuk tájékán s egy percre sem idegen tőlük. Amíg másoknak minden jóból kijut, amíg másnak a szenvedés, a nyomor csak ismeretlen fogalom, addig a szegény munkásnépet kíséri szüntelen. soha egy percre sem távozik melőle, sem családját, apró gyermekeit el nem kerülni a nyomor, a szenvedés.

Most is, télviz idején, amidőn kenyérkereső munkáskarra, a családfentartó erős férfira szüksége van a szegény népnek, amidőn sem keresete, sem félretett garasa nincsen, sem pedig a hombár nincsen tele a

T Á R C A.

A leány aggodalmai.

Vig monolog.

Százat egy ellen: ha Plátó ma élne, nem azt mondaná, hogy az ember két lábú, tollatlan állat, hanem így határozna meg a teremtés urát: az ember a végtelenség hullámain uszkáló sajka, melyt a körülmények lóbálnak, vagy ha úgy tetszik, kormányoznak.

Igen, kérem, a körülmények... Ha nem lennének körülmények, akkor én már kétszer férjhez mehettem volna. Sőt a második esetben már özvegy is lennék. Mert az a fiatal postatitkár, ki azt mondta, hogy csakis engem vesz el feleségül, mert én vagyok a világ legokosabb teremtese, nos, az a fiatal titkár meghalt az örültek házában. Ha tehát az örülési rohamok kissé türelmesebbek lettek volna s bevárták volna, míg az anyakönyvvezető a szükséges formákat elintézi, akkor én most sikerrel játszhatnám a bus özvegy szerepét, amihez — köztünk szólva — különös hívatást érzek.

De hát a körülmények! Mindig és

télire szükséges kenyérre való lisztel, sem husa nincsen az éleskamrában, amidőn az asszony, a gyermek didereg a téli fagyban, hóban, akkor viszik el a kenyérkereső családfentartó férjet, apát, cipelni a borjut, tisztítani a Mannlichert, mert így kívánja az államérdek.

Sem kedvünk, sem akaratunk nincsen a politizáláshoz, mi tisztán társadalmi és gazdasági szempontból foglalkozunk a kérdéssel, mert hogy foglalkoznunk kell vele, az természetes dolog, hiszen a sajtóra háromol a kötelesség most, a nép érdekében szót emelni! Hatvan és egynehány vármegyének mintegy tizennégyezer városában, falujában és pusztájában gondterhelten néz a holnap nap elé a szegény nép, de különösen azoknak otthon hagyott nyomorgó asszonya és gyermeke, akiket az isteni gondviselés póttartalékosnak rendelt s akiket a katonai felsőhatalom szolgálattételre berendelt védeni a hazát. Ki ellen? Miért?

Az ellenség talán a határon áll? Hogy elvegyen tőlünk egy darabot a drága hazából? Nem.

Az ellenség nincsen sem a határon, sem annak a közelében, hanem ott ólalkodik a szegény nép viskói körül inség alakjában. Egynehány tizezer nyomorék férfi, aki otthon, ha keveset is, de mindenesetre tudna annyit keresni, hogy családjának kenyeret, melegruhát és

mindenütt a körülmények. Az ember egy lépést se tehet, hogy valami körülménybe ne ütközzék. És hány mindenféle körülmény van: főköriülmény és melléköriülmény; vidám körülmény és gyászos körülmény; van képes és képtelen körülmény; van erkölcsi körülmény és anyagi körülmény...

Brrr... ez az utóbbi... tudniillik az anyagi körülmény a legborzasztóbb körülmény egyike. Éppen ma reggel sujtotta porba, semmisítette agyon legszebb ábrándomat. Igen, ma reggel, éppen a kávéba aprítottam a kuglófot, mikor a papa kinézetlen rövidséggel kijelentette, hogy az idén nem megyünk fürdőbe, mert az anyagi körülmények...

Ah, milyen harag, milyen düh lepelt el. Hogy szerettem volna hajába kapni és szemét kikaparni az anyagi körülménynek! (Szünet) Tessék elhinni, már ideges vagyok, ha valaki körülményeket emleget.

Életem legszomorubb napjait a körülményeknek köszönhetem. Ott van például a fiatal tanársegéd ki oly szentimentális áradozással adta tudtomra, hogy öt éves korom óta imád. Honapokon át vártam, hogy elérkezik az a fordulópont, mikor a hagyományok szerint a mamához utasíthatom. (Vállat von.) Nos, a negyedik hónap köze-

tüzelő fát tudna állítani az éhség, a hideg ellen, s akik közül bizony alig néhány száz olyan, hogy a fegyverfogásra alkalmas lehet.

Nem lenne-e emberségesebb dolog, hogy ha már katonára minden áron szükség van, inkább azokat a fiatal embereket tartonák benn, a kiknek nincs kit eltartani odahaza, akiknek sem a felesége nem sir a gondos apa után, aki őket őrzi, aki néki kenyeret keres.

Ezek a fiatal emberek csak a mostani szűk világban terhükre lesz az otthonlétüknek, mert nem volt idejük, hogy maguknak télire valót kereshessenek.

Az a szegény tót, rutén, orosz, oláh baka, aki most bevonult katonai szolgálatra s otthon hagyta egész családját, talán tizennégy napra való elemózsiával tud-e rendesen katonai szolgálatot teljesíteni akkor, amikor a nap minden órájában, az óra minden percében haza gondol, családjára, vajjon azok nem koplálnak-e, vajjon a gyermekek, amidőn iskolába mennek, vagy otthon ülnek, nem dideregnek-e s nem kíváncznak-e utána a szerető férj, a gondos apa után, aki ha a föld alól is teremti elő, de ennivalót, fűteni valót állít akis viskójukba. Az a magyar paraszt, akinek a kis jószága most bitang módra magára hagyatott, tudja-e hamarosan elsajátítani a vezényszót; a gyolyózavárt, puskaesövet tudja-e tisztán

pén elérkezett a forduló. Az érzelmes tanársegéd talpig szürke lüszterben megjelent a verandán s így szólt:

— Búcsuzni jöttem, bár legelőbb vágyam lett volna, hogy életemet az ön oldala mellett töltsém. De az anyagi körülmények...

A többit könnyű kitalálni. Elmondta a kedves, jó fiu, hogy összjevedelme havonként harmincöt forint. Ebből azonban levonnak valamit. Ezek olyan körülmények...

Még egyszer mondom: az ördög vigye el a körülményeket. Meg vagyok győződve hogy az élet körülmények nélkül valódi paradicsom lenne. (Mélázva.) Ah! Ha csak egy esztendeig élhetnék függetlenül a körülményektől. Csak egy esztendeig!

De ez hiu álmadozás... Körülmények mindig voltak, vannak és lesznek, mint ahogy mindig voltak, vannak, lesznek szunyogok, legyek és — ábrándok... És a körülmények mindig zümmögnek, kerin-genek, csipnek mint a szunyogok, legyek és ábrándok. (Sóhajt.) Milyen kár, hogy ez így van. Milyen másképp lehetne, ha nem így volna... (fel és alá jár.) Én például nagyravágyónak születtem. Ereimben az érvényesülés vágya lobog, szeretném nevet bejegyezni a történelem lapjára... Szeretném, ha a hálás utókor századok mul-

tartani akkor, midőn minden gondolata messze kalandozik odahaza kis falujába, övéinél, vajjon azok mit csinálnak? Vajjon azok nem éheznek, — fáznak e?

Azokhoz szól szavunk, akik maguk is családapák, akik tudják azt, hogy milyen fájó érzés egy apának az, ha tudja, hogy felesége, gyermeke éheznek, fáznak! S nem tud rajtuk segíteni.

Számítsák ki, mit veszít a szegény nép, akinek nincs fekvő tőkéje, amiből megélhet, ami biztos támasztékot nyújt neki a megélhetésre, hanem uzsorás kézre, vagy jószívű emberek könyörületére vannak bízva.

De kérdem, lehetséges-e, hogy tiz és tiz ezer ember családján társadalmi uton segítsenek akkor, mikor oly általános a szegénység, — amikor egész faluk már hónapok óta vannak kenyérkeresők nélkül.

Vigyázzunk, mert ez az eljárás meg fogja magát boszulni, s az amugy is szegény, gazdaságilag tönkretett lakosságot tiz esztendőre veti vissza s hogy ennek a következménye nem lesz más, mint hogy a népet véglegesen a szocializmus karjaiba kergeti, a mely elsősorban a militarizmus ellen küzd.

Ez a nép fogja megtagadni idővel a hadsereg eltartására szükséges milliárdokat, ha uralomra jut, mert hogy előbb utóbb ez bekövetkezik, az bizonyos.

Ha a népnek nincs kenyere, s ha még kitesszük őket annak, hogy azt a keveset se kereshesse meg, amennyi a családja eltartására téli időben szükséges, ez olyan lelki átváltoztatáson fogja őket keresztül vinni, amelynek következményeit ma kiszámítani nem lehet. — Romboló hatását ennek csak idővel, évek multán fogjuk megérezni. De akkor már nem lehet ezt a mulasztást jóvá tenni. A lelkeket elvadítjuk, s nem akad ember, aki a népet egy jobb ügynek megtudja nyerni akkor, mikor ezek a szegény emberek azt fogják tapasztalni, hogy nem akadt részt-

va is emlegetné, hogy Mándoky Anna 1885-ben született Füzes-Kecskeréten.

Tessék, itt van mindjárt egy körülmény. Mért születtem én éppen Füzes-Kecskeréten, mikor ezt a helyet a térképen is alig lehet megtalálni? Hát nem borzasztó körülmény ez? Ki hiszi el, hogy egy leány, aki Füzes-Kecskeréten született nagyratörő lélek legyen? Pedig az vagyok. Csak úgy bizsereg beunem a vágy, a tetterő, a szenvedély. Igen, igen... Ha én teszem Juditnak születtem volna, pillanatnyi habozás nélkül képes lettem volna Holofernesz fejét, zssss (vágást mutat)

De ehhez is körülmények kellenek. Végre is Holofernesz nélkül Judit sohasem érvényesült volna. A kedvező körülmények nélkül épp úgy eltűnt volna a polgári élet szürkeségében, mint ahogy el fogok tűnni én és mindannyian, akiket a közlemények.

Tessék itt vagyunk, ahol kezdtek a körülményeknél. Milyen végzetszerű! De hisz maga a végzet is csak egy körülmény. Körülmény itt, körülmény ott, körülmény mindenütt! (Gyorsabban kezd beszélni) Mért kérem, a körülményekbe bele lehet bolondulni s a körülmények által fel lehet magasztosulni. Ebből áll az egész világtörténelem, kár is tanulni. Én nem is tanultam, csak a vizsga előtt egy kicsit, csak

vevő ember, ki beteg feleségét, éhező gyermekét megszánta volna. A nyomor és éhség rettenetes bosszúálló, vigyázzanak, nehogy rosszra csábítsa az embereket.

Adjuk vissza a férjet a feleségnek, az apát a gyermeknek, amíg nem késő.

Egy ilyen tél erős embereket is próbára tesz, hát még gyenge gyermekeket, akiknek nincsen istápolójuk, védőjük. A farkas is harap, ha kölykét bántják, vagy ha éheznek.

Hát még egy ember, ha gyermekét éhezni tudja a nem segíthet rajta apai érzése, apai szíve.

— Segítsünk, míg nem késő.

A magyar tanító terjessze az iparpártolás eszméjét!

A magyar hölgy lelkesedjék a magyar iparért!

H I R E K.

— **Uj elnöki titkár.** Az igazságügyminiszter Gajára Béla szegedi kir. törvényszéki bírót a szegedi kir. ítélőtáblához elnöki titkárrá kinevezte.

— **Gyertyaszentelő.** A katolikus egyház a hó 2-án ünnepelte Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét. Ez az ünnep emléke annak, hogy Mária 40 nappal Jézus születése után fölment a jeruzsálemi templomba s ott fiát az Urnak ajánlotta. Ez alkalommal az agg Simeon, ki vágyva-vágyott meglátni az Údvözítőt, karjaiba vette az isteni kisdedit s a világ világosságának nevezte. Erre emlékeztet e napon a gyertyaszentelés.

— **Házasság.** Dr. Jaksity Vazul ügyvéd f. hó 1-én vezette oltárhoz a gör. kel. szerb templomban Vidák Dána kisasszonyt özv. Vidák Péterné urnő kedves leányát.

— **Kereskedő ifjuság bálja.** A helybeli kereskedő ifjuság táncvizsgálma f. évi január hó 27-ikén zajlott le a Nemzeti szálló dísztermében. A fényes mulatságon nem voltak ugyan sokan, de azonkívül kedélyesen mulattak kora reggelig. A mulatságon felülfizettek: Madarász Tamás, Grosz testvérek h., Dr. Engländer Pál Bécs 10-10 koronát, Angner István János, Hollinger Jakab, Fohsz János, Müller Ignác, Meszinger József fiai, Pentz Miklós h., Heinrich Frank fiai Linz, Törley József és társa

éppen hogy meg ne bukjam...

És mégis úgy vonzódtak, úgy magukhoz ragadtak, ábrándokba ringattak a történelmi alakok. Hányszor szerettem volna például Hannibál lenni, ki, ha jól emlékszem, Hamilkárnak volt a fia. De ez mellesleg körülmény, hogy kinek volt a fia. A főköri körülmény, hogy a rómaikat piff-paff, csíhi puhí. Ah, milyen menyeyi élvezet lehet a rómaikat megverni úgy jól alaposan. (Sóhajt) Érzem tudom, hogy nekem ebből az élvezetből sohasem jut... Kár...

Ez az ugynevezett képtelen körülmény. Egy leány sohasem lehet Hannibál, vagyis Hamilkárnak a fia... A legkedvezőbb körülmények között is legfőlebb a felesége lehettem volna. De hogyan? Hát járt valaha Hannibál Füzes-Kecskeréten? Tudtommal soha.

Ellenben lehettem volna a körülmények kedvező alakulása mellett például Stuart Mária... Nem, nem. Köszönem. Az a lefejezési jelenet egy kissé nyugtatlanított volna. Ideges vagyok, nem bírom elszorvedni az olyan csiklandós körülményeket.

Hát nem buta körülmény az, hogy ne lehessen valaki tragikai hősnő, anélkül, hogy el ne bukjak. A vigjátéki hős, aki rendszerint a legközönségesebb teremtés,

Budapest, Gróf Keglevich István utóda Budafok, Tokaj Cognaegyar Tokaj, Első magyar torontáli szőnyeggyár Nagybecskerek, Hausz Neugebauer Bécs, Reich Mór és Blechmann János Budapest 5-5 koronát, Draxler Lipót, Schuld Péter, Krausz Antal Kohn Hugó h., Nikolits N Bécs 4-4 koronát, Káplár Mihály esperes, és Stein Péter h., Brust Dávid Budapest, Allerszhammer N. Bécs, Feld Ignác Temesvár és Wasservogel & Steiner Bécs 3-3 koronát, Hermine Müller, Kemény Frigyes, Michelbach Fülöp, Janauschek József, Deutsch Sándor, Dr. Wolf Jakab és Dr. Wolf Lipót h., Jakab Jakab, Polacssek Fuuk & Grünhut és Csokic N. Bécs, Grosz Manó Budapest, Türk Salamon Szeged és Grosz Sándor Vác 2-2 koronát, Hesz Antal, Reitter János és Kolb Vilmos h., Szigeti Armin Budapest, László Károly Temesvár, Kaldory Soma Szeged és Holländer Károly Nagybecskerek 1-1 koronát. A felülfizetésekért ez uton nyilvánítja köszönetét a rendezőség.

— **Kimich Antal ünneplése.** A kir. törvényszék, különösen a telekkönyvi osztálynál alkalmazott tisztviselők f. hó 1-én társas vacsorát rendeztek a városi nagyvendéglő éttermében Kimich Antal kir. telekkönyvvezetőnek nyugalomba vonulása alkalmából. Az első felköszöntőt Taub Gyula telekkönyvvezető mondotta az ünnepeltre, majd Palatinus Imre köszöntötte fel a fiatalság nevében. Moldova Gyula nagyszentmiklósi telekkönyvvezető a vidéki kártársak nevében emelte poharát Kimichhoz, a ki meghatva köszönte meg a jó kívánságukat.

— **Halálozás.** Radák György ügyvéd, földbirtokos f. évi január 31-én hosszas betegség után 83 éves korában Nagyikindán meghalt. Az elhunyt öreg ur, ki évek óta teljesen visszavonulva élt, szomorú hírhedt alakja volt a 48-as eseményeknek. Ronggeteg vagyonát szerb jótékony célokra hagyományozta. Radák volt, ki négy nappal az újvidéki gyűlékezést után 1848. április 24-én (éppen a gör. kel. szerb husvét napján) midőn a nép az isteni szolgálat után a templomból kijöve, egy, állítólag az érsektől hozzájuk küldött szerb színű zászlót tartván kezében, heves szónoklatot intézett a templom udvarán körülöttes csoportozott néphez, felhíván azt, hogy csak neki, mint az érsek küldöttjének, ne pedig előljáróinak higgyenek, kik magokat ügyök ellenségeinek tanusították. Az oly hön öhajtott új földosztályt csak e zászló alatt nyerhetik meg. Utóbb a szerb nemzeti függetlenségéről beszélt, fejtegetvén a kariócazi körlevél tartalmát; s végül a község házához vezette a szónoklatától megigézet népet, s az ott lobogó magyar zászlót levétetvén, a szerbet tüzette ki a ház ormáról.

férjhez megy, a tragikai hősnőt, ki csupa fenség, méltóság, a vérpadra hurcolják... De persze a körülmények... Mindenki és minden alá van vetve a körülményeknek. Gyáván, szolgálilag hajtjuk nyakunkat a körülmények igájába. Ez igazán utalatos... Ah, néha úgy szeretnék fellázadni a körülmények ellen s tört ragadni, mint például Corday Sarolta, ki sokkal magasztosabb, emelkedettebb volt, semhogy számot vessen a körülményekkel. Lássuk csak, miért is ölte meg Marat-t. Igazán nem tudom. Azt már nem tanultam meg. Mért egy körülmény

Ime az ugynevezett körülmény. De még ma kikeresem Corday Saroltát a lexikonból. Azt hiszem, benne lesz. Végre is kíváncsi vagyok. De előbb egy más körülményt kell elintéznem. Az adóellenőrnéhez kell mennem kölcsön kérni a mamának egy muffot.

Hát nem borzasztó körülmény az, hogy az adóellenőrnét elébe kell helyezni Corday Saroltának? De sietek, mert a mama megszid, ha nem hozom a muffot. Mért megmondom az igazat: a mama előtt az egész világtörténelem Corday Saroltával együtt csak egy jelentéktelen mellékörtülmény. (Sietve el.)

Zöldi Márton.

A kerületi tanács ezen események hírére tüstént ülésbe gyűlt, s a szerb zászló levételét és a lázító elfogatását határozván, a népet az óbiti esperes által békére intette. De ez már nem volt képes korlátok közé szorítani a kitört szenvedélyeket. Egy népcsoport a tanácsteremben tovakodék és zajosan követelte a földek új felosztását; mire a tanács oly választ adott, hogy a birtokos lakosokat egyenként ki fogja hallgatni. De e válasz a népet nem nyugtatta még; a tanács tekintélyét pedig megsemmisítette. Míuthogy a csoportozás folyton nőtt, a tanács karhatalomhoz nyult; a jó szerével szétoszlatni nem akaró csoportokat, a Hanover-huszárok helyben tanyázó százada által kergettette szét. De a felbőszült népet az erőszak még dühösebbé tette. Kaszákkal, vasvillákkal stb. felfegyverezve, nem sokára visszatért s a katonaságot megrohanta. A huszárok, bár lőszerük hiányzott, egy ideig erőlesen ellentálltak; de miután egy tiszt (Galvagni főhadnagy) megsebesült, s két köztiszt elesett, látván hogy a harangok kongása alatt menten szaporodó tömeggel nem bírnak, a városból kivonultak. A dühöngő nép ezentul semmi által nem gátoltatván, előbb a kincstári udvarházat, majd a kerületi tanácsházat rohanta meg; mindent összezúzott; a rabokat szabadon bocsátotta. A középületekről az uri házakra került a pusztítás sora. „Verjétek agyon az urakat, a magyarokat s németeket!” hangzék minden felől a szilaj tömegben. De a nemzetiséggel sem gondolt már többé a vérengző tömeg, s több szerb úr házat is megrohanta. A kincstári s kerületi tisztviselők, szerencséjükre korán elfutottak; de kettejük, Csuncsics János és Izakovics Sándor, kik szerb származásukban bizva, hon maradának, a nép dühének áldozataivá lettek. A dúlás és rablás még a következő napon is folyt, de miután a kevés magyar és német idején megszökött, több emberélet nem veszett el.

Pár nap múlva Karácsonyi László. Torontál megye főispánja, nagyobb hadi erőt eszköze ki a temesvári főhadparancsnoktól a zavargás megfékezésére. Mire pedig e haderő, Kiss Ernő, Hanover huszár ezredes parancsa alatt, összegyűlt, ápril 28-án, Csernovics Péter, Temes megye főispánja is megjelent a táborban, kit a zavargásról értesült kormány az egész Bánságra, Bács és Arad megyékre nézve teljes hatalmu királyi biztossá nevezett. Csernovics kiküldetésében főleg a szerb nép megnyugtatójának s nem a bosszúnak kívánata vezérlé a miniszteriumot. Csernovics születése maga is szerb, Arsenius patriarcha családjából származott, kinek emlékezete máiglan nagy tiszteletben áll a szerbeknél. Ő, mint az 1844-ik országgyűlésen Arad megye szabadalvú követe, egyebiránt gazdag földbirtokos és derék hazafi, közbeesésben részesült a hazában. A szerbek pedig őt méltán legkitünőbb embereik közé számíthatták. Ehhez járult szelid, engedékeny, igazságos és lovagiak jelleme; mind oly tulajdonságok, melyeknél fogva a kormány azon meggyőződéssel adta kezébe a teljes hatalmat hogy, ha általában valakinek, neki bizonyára legkönnyebben sikerülhet, a békét s nyugalmat helyreállítani forrongó nemzetében.

Csernovics a katonaság bevonulta után maga is Kikindára menvén, erősen kezdetű működési tiszteben A kibocsátott rabokat s a zavargás főbb czinkosait befogatta; a rendbontók ellen rögtön-ítélő bíróságot hirdetett; a pusztítás által okozott kártételeket felbecsültette. A lázongás fő szerzője s a nyújtott szerencsétlenség oka, Radák, azonban idején előbb Ujvidéken Zimonyban, majd Szerbiába Belgrádba menekült, a honét évek múlva tért vissza Kikindára Nyugodjék békében (H).

— **Korcsoyaegyleti közgyűlés.** A helybeli korcsolyázó egyesület folyó év február hó 11-én vasárnap delután 4 órakor saját helyiségében (a jégpavillonban) tartja az évi rendes közgyűlését, melyhez az egyesület tagjait az egyesület elnöke ez úton hívja meg. A közgyűlés tárgysorozata: 1) Elnöki jelentés a lefolyt egyesületi évről.

2) Penztárnoki jelentés. 3) A múlt évi számadások fölülvizsgálása s a felmentvény megadása. 4) Az egyesületi elnök és a választmány megválasztása. 5) Az évi költségvetés megállapítása. 6) Indítványok tárgyalása.

Az egyesület elnöke egyben figyelemzti a jégpálya látogatóit, hogy az alapszabályok 5. §-ának a) pontja értelmében nemcsak azok tekintetnek az egyesület rendes és szavazattal bíró tagjainak, a kik az egyesület tagjai közé az 1905—1906 idényre beiratkoztak, hanem azok is, a kik a tagok sorába az előző években beléptek és kilépési szándékukat az előző idény végéig s legkésőbb 1905. évi december hó 1-éig az elnökségnél írásban be nem jelentették.

— **Tömeges kivándorlás.** F. hó 2-án éjjel Balogh István aracsi kivándorlási ügynök Nagyikindáról 460 egyént eresztett utra Amerikába Fiumén át. A kivándorlók nagy része eszéki, nagykomlósi, náköfalvai és mellencei voltak. Külön vonaton utaztak Fiuméig, mert Szegeden még 40-en csatlakoztak hozzájuk.

— **A r. k. templonépítési egyesület mulatsága** iránt városzerte nagy az érdeklődés, ami minden esetre biztos kilátás arra, hogy ez a multság is, mint elődei, nagyon látogatott lesz. Különbö a rendezőség mindent elkövet hogy az estély minden tekintetben sikerüljön és hogy a közönségnek oly műélvezetet nyujtsa, amilyenben kis városokban csak ritkán részesülhet. A meghívókat most küldik szét. Azon kívül falragaszokon is meghívják a közönséget annak jeléül, hogy az es élyen mindenki szívesen látott vendég. — Az estélyen közreműködni fognak: 1. Stassik Melánia urhölgy. 2. Holcz Flóra urhölgy. 3. A két előkép szereplői. 4. A délv. ker. szintársulat primadonnája. 5. Dr. Türk Marcell és Ferch Vilmos urak. 6. Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara.

— **Közgyűlés.** A nagyikindai önk. torna tüzoltó egyesület az idei rendes közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett f. é. január hó 28-án az egyleti vártahelyiségben Stolz Adolf parancsnok vezetése alatt megtartotta s a napirendre kitűzött tárgysorozatot a következőkben elintézte: 1) A főparancsnok által az 1905. évi egyleti működésről előterjesztett évi jelentés tudomásul vétetett s a balesetnél való első segélynyújtás a tüzoltó tagokkal való megismertetése és sikeres begyakorlását valamint a mentéstéren szerzett és elismeréseért dr. Szimits Pál városi orvos-tanár egyhangulag tiszteletbeli tag- és tiszteletbeli egyleti főorvosnak megválasztott. 2) Az 1905. évi egyleti zárszámadások elfogadtattak s a felmentvény megszavaztatott Löw Gyulának pedig a takarékos háztartásvezetésért köszönet szavaztatott. 3. Az 1906. évi költségvetés megállapítatott s a múlt évben eszközölt nagyobb értékű ujszerek beszerzése folytán keletkező pénzühiány fedezésére szükséges lépések megtétele elhatároztatott. 4) Az igazgató választmányba 3 évi időtartamra egyhangulag megválasztattak: a) pártoló tagok sorából: Pavliosek József, Gencsy Gyula és Frankl Jakab, b) a működő tagok sorából: Dardin János, Zwornik István és Küffner Miklós. 5) A felügyelőbizottságba 3 évi időtartamra egyhangulag megválasztattak: Kasztory János, Messinger Zsiga és Húgó. 6) A fegyelmi választmányba 1 évre a működő tagok sorából beválasztottak: Veszelinovits János, Jancsár János, Gombár Miklós, Regnátz István, Seiler Miklós és Korcsmarek Antal. 7) Stolz Adolf, Löw Gyula parancsnokok, Balázs Jenő titkár és a parancsnokság tagjainak az egylet vezetésért köszönet szavaztatott és az egylet 30 évi működése betöltése folytán az egyletben 30 év óta működő tagjai Stolz, Löw és Veszelinovits neveit a közgyűlési jegyzőkönyvben megörökíteni egyhangulag elhatároztatott.

— **Tüzoltó bal.** A nagyikindai önkéntes torna tüzoltó egyesület f. évi február hó 18-án a Nemzeti szálló nagytermében zártkörű tüzoltó-bált rendez. Belépő-díj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. 40 fill.

A multság tiszta jövedelme szerencsétlenül járt tüzoltók és azok hátramaradt családtagjainak segélyezésére fordittatik, miért is a felülfizetéseket köszönettel fogad a rendezőség.

— **Gyűjtő perselyek.** A nagyikindai önk. torna tüzoltó egyesület legutóbbi választmányi ülésében Gencsy Gyula nyug. honvédhuszárkapitány választmányi tag indítványára elhatározta, hogy a kávéházakban és üzletekben — a tüzeseteknél, tüzoltói és mentési szolgálatban szerencsétlenül járt tüzoltók és visszamaradt családtagjai részére létesített segélyalap javára való adományok gyűjtésére perselyek alkalmaztatni fog s ezen perselyeket a nagyérdemű közönség jóindulatába ajánlja.

— **Antidol a legjobb gyógyszer:** fejfájás, idages fejfájás és nátha ellen. A szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belélegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az Antidol-t? amely egyszerű hatásért arany érremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fill. és 35-ször mulaszthatja el vele felfajását. Kapható: Nagy Imre gyógyszerárban Nagyikindán.

IRODALOM.

A „Magyar Lant” és „Zenélő-Magyarország” testvérlapok 304-ik száma köszöntött be február hó első napjával; az első, főleg a budapesti, eseményekben gazdag évadot ismerteti, de a múltelt magyarság vidéki zenei életéről sem feledkezik meg; a második pedig nem kevesebb, mint négy zeneművet hoz: a népszerű Lengyel Miska új, sikerült nótája „Húzatok egy bánatos dalt”, De Majo dala „Nem soká, nem soká itt leszek megint” (magyar szövege Herodek Sándortól) — a legszebb magyar dalok ritmusában lejtő, rendkívül dallamos szerzemény; éppen ellenkezője a „Matcsis” (Matteiche) című új, szédületes táncz felalálójának Zingara M.-nek tánczdarabja, csupa lüktető ritmus; — végül, a nagy Mozart jubileumra éppen időszertű — a „Mozart” című és jellegű gyönyörű Andante-favori, Bendel Ferencz híres cseh zenesztől, aki a rokokó nagy Classzikusának szellemét és báját a családíség hiven utánozta.

A ketős zeneműfolyóirat ára negyed-évre (12 szám 60 oldal modern és közkedvelt zenével) 3 korona. Egyes szám ára 1 korona. Előfizetések Klökner Ede zeneműkiadóhivatalához Budapestre (VIII. József körút 22—24.) intézendők.

Az érdekes és tartalmas kettős vállalatot olvasóink meleg érdeklődésébe ajánljuk.

BUDAPEST ÉJJEL

című szenzációs könyv
második kiadása
most jelent meg.

Irta: **Benedek László (Adrien).**

Ára 3 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Hirdetések a „Torontáli Közlöny” részére a Milenkovits-féle nyomdában, Mokri-utca, Kasztory-féle ház vétetnek fel.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

Kemény János.

Milenkovits S. könyvnyomdája, Nagyikindán.

MENETREND.

Vonatok érkezése és indulása Nagyikindára, illetve Nagyikindáról.

Erkeznek:

a nagyikindai pályaudvarra

Budapestről: reggel 3 óra 27 p. személyvonat
" reggel 6 óra 17 p. személyvonat
" d. u. 1 óra 38 p. gyorsvonat
" d. u. 4 óra 23 p. személyvonat
" d. u. 6 óra 56 p. gyorsvonat
" d. u. 7 óra 08 p. személyvonat

Indul:

a nagyikindai pályaudvarról

Budapest felé: reggel 3 óra 52 p. gyorsvonat
" d. u. 2 óra 22 p. gyorsvonat
" d. e. 11 óra 07 p. személyvonat
" este 11 óra 28 p. személyvonat
" reggel 6 óra 23 p. szv. } Szegedig
" d. u. 5 óra 59 p. szv. }

Indul:

a nagyikindai pályaudvarról

Temesvárral: reggel 3 óra 45 p. személyv.
" reggel 6 óra 21 p. személyv.
" d. u. 1 óra 40 p. gyorsvonat
" d. u. 4 óra 05 p. személyvonat
" d. u. 6 óra 57 p. gyorsvonat
" este 7 óra 18 p. személyvonat

Indul:

Nagyikindáról

Karlova felé: 3 óra 50 p. reggel
" 7 óra — p. reggel
" 11 óra 10 p. d. e.
" 2 óra 30 p. d. u.
" 4 óra 28 p. d. u.
" 7 óra 13 p. d. u.

Erkeznek:

Karlováról

Nagyikindára: 5 óra 26 p. reggel
" 8 óra 06 p. reggel
" 12 óra 35 p. d. e.
" 3 óra 34 p. d. u.
" 5 óra 19 p. d. u.
" 9 óra 53 p. este.

807 szám.

1905 végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyikindai kir. törvényszék 1905. évi 11120. számú végzése következtében Dr. Pártos Ernő szegedi ügyvéd által képviselt Kovács Antal javára Neuhold Mária és trsa ellen 600 kor. s jár. erejéig 1905. évi november hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1286 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle szobabútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyikindai kir. járásbíróság 1905. évi V. 1080/2 számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi augusztus hó 20. napjától járó 6% ka-

matai 1/4% váltódíj és eddig összesen 94 kor. 76 fillérben bírcilag már megállapított költségek erejéig alperes lakásán Nagyikindán leendő eszközzésére 1906. évi február hó 10-ik napjának délután 3 órája határidőül kintizetik és ahhoz a venni szándékozók ezen- nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyikindán, 1906. évi január hó 27. napján.

Takács Ákos
kir. bír. végrehajtó.

Pilseni ősforrás sör.

A mai naptól kezdve a polgári serfözde pilseni főraktáramban úgy nagyban, mint kicsinyben a

„fehér kereszt”

vendéglőjében (Vásár-utca),

paszterizált pilseni sör
palaczkokban kapható

Wittenberg M.

pilseni ősforrás sör főraktára
Nagyikindán.

Milenkovits S. könyvnyomdája

Nagyikindán

Kasztóry-féle ház, Bohn szálloda átellenében

elvállal mindennemű nyomdai munkákat a legolcsóbb áron,

műveket, folyó- és röpiratokat,

mindenféle nyomtatványokat

községi- és ügyvédi irodák számára,

árjegyzékek, étlapok,

falragaszok, levélpapírok

és minden e szakmába vágó nyomtatványok

a legpontosabb és legizlésesebb kivitelben szállíttatnak.